

15 november 2007

Een handleiding voor het lesgeven over respect.

Deze handleiding is samengesteld door de Stichting Dag van Respect.

De Dag van Respect wordt mogelijk gemaakt door:

- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Plan Nederland
- Gemeente Amstelveen

Inhoudsopgave

Inhoud lespakket.....	3
Inleiding.....	4
Uitgangspunten van de Dag van Respect.....	5
De voorbereiding.....	6
De eerste les.....	7
De tweede les.....	8
De derde les.....	9
De vierde les.....	11
Nabespreking eerste lessen.....	11
De vijfde les.....	12
De laatste les.....	13
15 november Dé Dag van Respect.....	14

Inhoud lespakket

- **Handleiding voor de leerkracht**

In deze handleiding vindt u meer informatie over de Dag van Respect en staan een aantal voorbeeldlessen dat u zou kunnen geven.

- **Respectlesboekje**

Bij het lespakket hoort een respectlesboekje voor de leerlingen. In dit boekje vinden uw leerlingen uitleg over respect en kunnen zij met elkaar opdrachten maken. Deze opdrachten kunt u daarna klassikaal bespreken.

- **Website Dag van Respect – www.dagvanrespect.nl**

Op de nieuwe website van de Dag van Respect kunnen uw leerlingen hun eigen respectprofiel aanmaken. In dit profiel laten ze zien wat respect voor hen betekent, voor wie ze veel respect hebben en ze moeten nadenken over welke mensen echt respect voor elkaar zouden moeten hebben. De bedoeling is dat alle leerlingen in de aanloop naar de Dag van Respect zich op de website profileren. Zo helpen zij mee aan een respectplek, een zogenoemde respect community op het internet.

De website leent zich bovendien uitstekend voor een klassikale discussie over respect. Zo vindt u op de site bijvoorbeeld voorbeelden van respectvolle en respectloze acties, waarover u met uw leerlingen van gedachte kunt wisselen en staan er talloze respectvolle en respectloze nieuwsberichten die u gezamenlijk kunt doornemen. Op pagina 13 van het lesboekje kunt u meer lezen over de website.

- **Dag van Respectposter**

Bij het lespakket treft u ook vier posters aan. Twee ervan hebben wij bedoeld om op te hangen in uw klaslokaal. Wij hopen dat u de andere twee op een goed zichtbare plek in de school wilt ophangen.

- **Respectbuttons**

Tenslotte vindt u ook een zakje met respectbuttons. Wij willen graag dat uw leerlingen in de middag van de Dag van Respect op 15 november een button uitdelen aan die persoon voor wie zij respect voelen. Het is misschien een leuk idee dat ze er al ruim van te voren over nadenken, wie voor hen de meest respectvolle persoon is. Het kan natuurlijk iemand zijn die dichtbij is, zoals een broer of hun moeder. Maar misschien is het wel Johan Cruijff of de koning van Marokko. Kunnen zij een leuke en originele manier vinden om die persoon die button toe te sturen? Zet het op de site (www.dagvanrespect.nl) en kijk wie voor anderen favoriet is!

Inleiding

Op 15 november 2007 vindt de tweede Dag van Respect plaats. Betrokken Nederlanders (BN'rs) zullen een gastles geven op basisscholen. 800 – 1000 scholen zullen dit jaar aan het project meedoen. Bovendien loopt er een proefproject over respect op twintig scholen van het voortgezet onderwijs. Het is de bedoeling dat jaarlijks een groter aantal scholen zal deelnemen aan de Dag van Respect.

De Dag van Respect is bedoeld om kinderen bewust te maken van het belang van respect; voor elkaar, voor natuur en milieu en voor de samenleving. En natuurlijk niet alleen die éne dag, maar alle 365 dagen van het jaar. Daarom is het zinvol om kinderen alvast aan het denken te zetten. Deze handleiding is bedoeld om u als leerkracht te inspireren. Wij geven u een aantal suggesties en opdrachten waarmee u concreet aan de slag kunt gaan. Uw leerlingen worden niet alleen aan het werk, maar vooral ook aan het denken gezet over het onderwerp respect. Op die manier werkt u met uw klas gezamenlijk toe naar 15 november.

Doel

Wij hopen met het lestraject het volgende te bereiken:

- 1- Dat leerlingen weten wat respect betekent;
- 2- Dat leerlingen zich realiseren dat er verschillende opvattingen bestaan over respect;
- 3- Dat leerlingen voorbeelden kunnen noemen van (gebrek aan) respect;
- 4- En dat respectvol gedrag (naar elkaar, naar natuur en milieu en naar de hele samenleving) in de toekomst als het ware dagelijkse kost wordt.

Wat is Respect?

Respect is een basisvoorwaarde van een rechtvaardige en leefbare samenleving. Wie respect heeft voor anderen, verdient zelf ook respect. Het gaat er om te accepteren dat iemand anders is, een ander geloof heeft, andere gewoonten of een andere huidskleur dan jezelf. Respect is het besef dat je iemand niet moet beoordelen op uiterlijkheden en verschillen. Het is elkaar de ruimte geven, iemand iets gunnen en elkaar met rust laten. En dan heb je natuurlijk respect voor natuur en milieu.

Respect is niet voor iedereen hetzelfde. Zo is het bijvoorbeeld in de ene cultuur respectloos om iemand geen hand te geven; in een andere cultuur is het dat juist wel. Natuurlijk is het niet nodig dat we allemaal dezelfde opvattingen hebben. Verschillen zijn juist interessant en verfrissend. Maar dan moeten we wel op een respectvolle manier met elkaar omgaan.

Respect speelt overal. Thuis, op school, op straat, op het sportveld en in de media. Niet iedereen is zich voortdurend bewust van het belang van respect. Daarom is het goed minstens één keer per jaar samen met de leerlingen stil te staan bij de betekenis van respect.

Uitgangspunten van de Dag van Respect

Respect is een lastig, moeilijk te omvatten begrip, zeker als een kader ontbreekt. Om een helder beeld te geven van onze visie op respect, beschrijven we hieronder onze uitgangspunten bij het opstellen van deze lesopdrachten.

Vervolgens geven wij u richtlijnen voor inleidende opdrachten. Bij de uitvoering hiervan worden uw leerlingen aan het denken gezet over 'respect'. Naar aanleiding van de uitkomsten, kunt u samen met uw klas een begripkader en eigen visie ontwikkelen.

De focus in 2007

Dit jaar hebben we opdrachten ontwikkeld die in drie categorieën zijn in te delen:

- Respect voor elkaar (ik, jij, wij)
- Respect voor natuur en milieu
- Respect voor de samenleving (normen, waarden en regels)

De opdrachten kunnen in één of meerdere van deze categorieën worden ingedeeld. Maar eigenlijk vloeien ze in elkaar over. Want wie zichzelf respecteert, zal een ander ook makkelijker respecteren. En vanuit die gedachte respecteer je ook de regels die zijn opgesteld om prettig met elkaar samen te leven. En door respectvol om te gaan met natuur en milieu zorgen we ook beter voor onszelf.

De volgende betekenissen staan de organisatie van de Dag van Respect voor ogen:

1. Respect is...

De ander de ruimte geven, maar ook zelf die ruimte mogen innemen.

Dat betekent dat je open staat voor de ander, hoe anders hij of zij ook is. Zelfrespect is minstens zo belangrijk, want hoe wil je zelf behandeld worden?

2. Respect is... Niet discrimineren.

Er zijn verschillende gronden waarop mensen worden gediscrimineerd.

- op geloof
- op ras
- op geslacht
- op het feit dat hij of zij gehandicapt is
- op leeftijd
- op seksuele geaardheid

We zijn allemaal gelijkwaardig en we willen zelf ook als gelijkwaardig gezien worden.

3. Respect is...Verdraagzaam zijn.

Wanneer je op een verdraagzame, open en vriendelijke manier met de ander omgaat, zul je merken dat je meestal zelf ook zo wordt behandeld.

De voorbereiding

Op de Dag van Respect praten leerlingen met hun leerkracht en een gastspreker samen over respect, normen en waarden, omgangsvormen, elkaar begrijpen en elkaar waarderen. Het is de bedoeling dat leerlingen oplossingsgericht meedenken en sociale vaardigheden ontwikkelen die zowel binnen als buiten de school van belang zijn. Om de leerlingen daarop voor te bereiden is het goed om geruime tijd van te voren aandacht te besteden aan het thema respect.

Hieronder geven wij u eerst een aantal suggesties om het thema respect een duidelijke plaats te geven in het klaslokaal. Vervolgens staan er een aantal lessen beschreven waarmee u aan de slag kunt. Daarnaast biedt de website uw leerlingen de mogelijkheid om klassikaal, maar ook thuis, verder te werken aan het onderwerp.

Deze handleiding biedt lessuggesties. Deze worden aangegeven met het stempel van twee rode vuistjes. Uiteraard staat het u vrij om zelf invulling te geven aan de lessen ter voorbereiding van de Dag van Respect.

1- *Respectmuur*

Richt één muur in de klas in als Respectmuur. Dat is de plek waar artikelen, tekeningen, teksten en plaatjes verzameld worden, die met respect te maken hebben. Daardoor ontstaat een overzicht van hoe er in de weken voorafgaande aan de Dag van Respect op 15 november met het onderwerp respect is gewerkt.

2- *Banieren*

Hang een Respect-banier en een Respectloos-banier op in de klas. Uitgangspunt hiervoor kan het nieuwe Dag van Respectlogo zijn (zie voorzijde van deze handleiding). Het belangrijkste is natuurlijk dat uw leerlingen het onderscheid kunnen maken tussen deze twee banieren. Ze dienen dus vooral herkenbaar en praktisch te zijn. U kunt uiteraard deze banieren het hele jaar door blijven gebruiken bij allerlei gebeurtenissen en activiteiten in de klas en op school.

3- *Coaches*

Wijs iedere maandagmorgen 1 of 2 leerlingen aan die voor die week 'respectcoach' zijn. Dit zijn de zogenoemde 'toezichthouders', die in de gaten houden of en hoe er respectvol wordt opgetreden. Zo kunnen ze bijvoorbeeld ingrijpen als er wordt gepest of als de regels van 'Het Wetboek' (zie les 1) worden geschonden. De coach heeft een zekere autoriteit, in de klas, op het schoolplein en vlak voor en na de les. Zo kan hij/zij bijvoorbeeld gele of rode, maar ook groene kaarten uitdelen. Als leerkracht dient u coaches natuurlijk wel serieus te nemen in hun beslissingen, u moet ze dus 'respecteren'.

4 - *De website*

Laat in aanloop naar de Dag van Respect al uw leerlingen een respectprofiel aanmaken op www.dagvanrespect.nl. U kunt hen dan klassikaal hun profiel en hun keuzes laten toelichten. Op pagina 13 van het lesboekje staat alles over de website uitgelegd.

De eerste les....

Onderwerp: Wat is Respect?

Les 1 kunt u gebruiken voor begripsvorming bij de leerlingen over wat er nou eigenlijk wordt bedoeld met respect. Hiermee krijgen ze een kader aangereikt waardoor ze in de volgende lessen beter kunnen werken met het onderwerp respect. Door hen dit kader zelf te laten creëren, gaat het thema leven.

LESBOEK OPDRACHT 1 (pagina 3) *Pimp het logo*

In les 1 kunt u ingaan op de betekenis van het logo Re:spect. Het Re: komt van de Reply bij email: Reply respect. Respect geven is respect krijgen en vice versa. De verschillende lettertypes staan voor de veelzijdigheid van de samenleving; iedereen ziet er anders uit, maar iedereen zou respect moeten geven en krijgen. In hun lesboekje kunnen de leerlingen het logo personaliseren.

Lessuggesties

Zoektocht

Respect is geen vaststaand begrip. De inhoud die mensen eraan geven hangt sterk af van hun leeftijd, culturele achtergrond en sociale omstandigheden. Laat uw leerlingen in het woordenboek, een encyclopedie en/of op het internet op zoek gaan naar betekenissen van het woord respect. Vrij snel zal duidelijk worden dat respect een 'containerbegrip' is: er valt veel over te zeggen, maar een eenduidig beeld is lastig te schetsen.

U maakt vervolgens een veld (op het bord of een groot vel papier) met woorden die betrekking hebben op het thema respect. Wat hoort er wel bij en wat niet? En waarom? Alle woorden bij elkaar geven het thema respect een kader en daaruit kan wellicht een definitie worden gedestilleerd. Deze definitie is de openingszin bovenaan de Respectmuur. Woorden die kunnen voorkomen op het woordveld zijn: Cool, Leuk, Sportiviteit, Jong, Gaaf, Duurzaam, Rechtvaardig(heid), Gelijk(heid), Ruimte geven, BOX!, Respect, Geven = respect krijgen, Vriendelijk, Aardig zijn, Eerbied, Aanzien, Waardering, Luisteren, Een lach!, Geduld, Verdraagzaamheid, Medeleven,

Het Wetboek van Respect

Mensen voelen zich meer verantwoordelijk voor regels die ze zelf hebben opgesteld. In het Wetboek van Respect komen de gedragsregels waarover uw leerlingen consensus hebben bereikt. Verdeel de klas in groepen met de opdracht om gedragsregels op te stellen. Dit kunnen regels zijn die thuis of op school gelden, maar ook, op het sportveld, op straat of in een winkel. De regels worden verzameld en klassikaal besproken. Tijdens deze bespreking laat u de leerlingen de woorden 'niet', 'geen' en 'moeten' uit de regels halen. Daarmee zijn de regels die je opstelt positief. Daarna wordt er gestemd en worden de beste regels (10) uitgekozen. De regels komen op een speciaal daarvoor ontworpen poster die wordt in de klas opgehangen, in de gang of in de lerarenkamer.

De Respectknipselkrant

U verdeelt de leerlingen in een aantal groepen (net zoveel als het aantal lessen dat u gaat geven tot de Dag van Respect op 15 november). Deze groepen zijn na elkaar verantwoordelijk voor het inbrengen van artikelen uit kranten en tijdschriften. Op maandag worden ze verzameld en opgehangen. Iedere dag van de week wordt bij één van de artikelen de Respect- of de Respectloos-banier geplakt. In een klassengesprek over het artikel wordt de keuze voor de banier toegelicht.

De tweede les...

Onderwerp: Respect voor elkaar

Les 2 kunt u gebruiken om respect voelbaar te maken. Opkomen voor je eigen mening, maar ook luisteren naar die van de ander. Dat is een teken van respect voor elkaar. Op de website van de Dag van Respect kunnen uw leerlingen een profiel aanmaken waarbij ze aangeven wat respect voor hen betekent, wie er respect voor elkaar zouden moeten hebben en voor wie zij zelf het meeste respect hebben. De bedoeling is dat er zoveel mogelijk respectbetuigingen op de website komen te staan. Wij hopen dat u uw leerlingen hierop attent wilt maken.

Lessuggesties

Praktijkvoorbeelden

Laat uw leerlingen voorbeelden verzamelen uit hun eigen leven waarvan zij vinden dat zij respectvol met anderen zijn omgegaan. Daarnaast moeten ze voorbeelden zoeken van situaties waarin ze respectvol met zichzelf zijn omgegaan.

Voorbeelden:

- Ik heb meer zelfvertrouwen gekregen door.....;
- Ik heb de hele week bewust gezond gegeten;
- Ik heb de lichten op mijn kamer uitgedaan toen ik wegging;
- Ik heb de kraan dichtgedraaid tijdens het tandenpoetsen;
- Ik heb mijn ouders geholpen in huis;
- Ik heb een vriend(in) verteld dat ik hem belangrijk vind;
- Ik heb iets vriendelijks gezegd tegen de caissière van de supermarkt;

Idols

Laat uw leerlingen ieder twee 'idolen' kiezen, twee mensen voor wie zij respect hebben. Om een opsomming van filmsterren en artiesten te voorkomen, moet minstens één van de twee idolen uit de nabije omgeving van de leerling komen. Dat kan een familielid zijn, maar ook de buurman, de caissière van de supermarkt om de hoek of de wijkagent. Van beide idolen moet wel duidelijk zijn waarom ze zijn gekozen. Laat de leerlingen de twee namen toevoegen aan hun profiel op de website. Ze moeten vervolgens in een paar woorden aangeven, waarom zij respect hebben voor deze idolen.

LESBOEK OPDRACHT 2 (pagina 4) *Hoe brengt je respect over*

Het is de bedoeling dat uw leerlingen op 15 november hun 'respect' overbrengen aan de personen die ze hebben gekozen.

Ideeën kunnen de kinderen opschrijven in het respectlesboekje. De leerlingen kunnen hiervoor de button gebruiken, maar het kan ook via:

- een medaille
- een tekening
- een brief
- een hele originele andere manier?

De derde les...

Onderwerp: Respect voor de samenleving

Les 3 kunt u gebruiken om in te gaan op de betekenis van samenleven. Over een aantal fundamentele waarden kan niet worden onderhandeld. Vrijheid van meningsuiting, scheiding van kerk en staat, verdraagzaamheid en beleefdheid. Tegelijkertijd heb je als burger de vrijheid je eigen normen en waarden te ontwikkelen. Hoe brengen we vrijheid en afspraken met elkaar in evenwicht?

LESBOEK OPDRACHT 3 (pagina 8 & 9) *De respectquiz*

In het lesboekje treft u een respectquiz aan. Maak deze samen met uw leerlingen of laat hen deze quiz individueel doen, waarna u de antwoorden klassikaal bespreekt.

Lessuggesties

Voorbeelden verzamelen

Laat de leerlingen voorbeelden geven van normen en waarden binnen de samenleving. Hetzelfde doen zij met regels.

Stellingen

Bij deze opdracht moeten de leerlingen nadenken over bepaalde aspecten van respect. Het is van belang dat ze zich kunnen voorbereiden. Zo hebben ze voldoende tijd om hun stelling te formuleren en kunnen ze er écht over nadenken. Het is ook de bedoeling dat de kinderen goed luisteren naar de ander en proberen zich in hen te verplaatsen. Om dit te stimuleren kunt u leerlingen per groep de ene keer vóór een stelling laten zijn en na de helft van de tijd, ertégen. Als leerkracht fungeert u als gespreksleider.

Verdeel de klas in groepjes van maximaal vijf leerlingen en geef hen een half uur om zich voor te bereiden (of geef het op als huiswerk de dag ervoor). Binnen de groepjes worden voor- en tegenstanders gekozen.

Onderwerpen waarover gepraat kan worden

Discriminatie

Discriminatie staat een pluriforme en democratische samenleving in de weg, waarin ieder mens als uniek individu wordt gezien en gelijk wordt behandeld. (Rassen)discriminatie komt helaas veel voor. Wereldwijd, maar ook in ons eigen land. Mensen worden gepest, geslagen, vernederd, gediscrimineerd of, erger nog, vermoord omdat ze anders zijn dan anderen.

Vandalisme

Geweld is niet uitsluitend tegen medemensen gericht. Ook geweld tegen materiele zaken is een vorm van geweld. Denk hierbij aan het omtrappen van tuinhokjes en volle afvalbakken, het ingooien van ramen, autospiegels van auto's af schoppen, het in brand steken van gebouwen, etc...

Verbaal geweld

Schelden doet geen pijn, luidt het oude gezegde. Maar is dat wel zo? Schelden is een vorm van verbaal geweld en kan een grote impact hebben op de gemoedstoestand van anderen. Schelden is kwetsend. Er wordt gescholden in bussen en trams, op school en op straat. Massale scheldkanonnades komen ook voor. Denk bijvoorbeeld aan de spreekkoren in het voetbalstadion. Wanneer deze gericht zijn tegen bijvoorbeeld de moeder of de vriendin van een speler of tegen de scheidsrechter, kan dit echt kwetsend zijn.

Zinloos geweld

Lichamelijk geweld is zeer bedreigend en kan resulteren in een dodelijke afloop. De afgelopen jaren waren er verschillende incidenten waarbij door zinloos geweld dodelijke slachtoffers vielen. Bekende namen zijn Joes Kloppenburg, Meindert Tjoelkert en René Steegmans. Rondom de dood van deze jongens ontstond ook vaak een discussie over de toeschouwers. Veel mensen waren getuige van de moord, maar niemand greep in.

Ook het gooien van stenen vanaf een viaduct is een vorm van zinloos geweld. Behalve dat het schade aan auto's veroorzaakt, is er groot gevaar voor de inzittenden. In januari 2005 kreeg een jonge vrouw een steen door de voorruit op haar hoofd. Ze raakte ernstig gewond en overleed in het ziekenhuis. Ook na dit incident zijn er nog meldingen geweest van stenengooiers.

Psychisch geweld

Pesten komt veel voor en is een vorm van psychisch geweld. Maar er zijn ook andere voorbeelden van psychisch geweld, die moeilijker zijn te constateren. Mensen kunnen zó worden gemanipuleerd of onder druk gezet dat ze daarvan schade ondervinden. Zo kan er bijvoorbeeld een gebrek aan zelfvertrouwen ontstaan en een laag gevoel van eigenwaarde. Allerlei angsten zijn het gevolg, zoals straatvrees en verlatingsangst of zal het moeite kosten om vertrouwensrelaties op te bouwen.

De vierde les...

Onderwerp: Respect voor Natuur en Milieu

In les 4 kunt u ingaan op respect voor onze leefwereld: de natuur en het milieu. Vuistdikke verontrustende onderzoeksrapporten en voelbare klimaatveranderingen hebben de wereld wakker geschud. De opwarming van de aarde door CO₂-uitstoot en de ecologische gevolgen daarvan is zo bedreigend dat iedereen voelt dat het roer om moet. Om te beginnen verdient de aarde meer respect.

LESBOEK OPDRACHT 4 (pagina 10) *Hoe ga je respectvol omgaan met de aarde*

Laat de kinderen zoveel mogelijk voorbeelden in hun lesboekje opschrijven van hoe ze respectvol met de aarde kunnen omgaan.

Voorbeelden:

- Je kunt zuinig zijn met water en elektriciteit:

Waterkraan dichtdraaien tijdens het tandenpoetsen;

Lichten uit;

Zorgen dat apparaten uit - dus niet op stand-by – staan (hiervoor koop je snoeren bij de elektricitetswinkel).

- Je kunt zorgen voor dieren:

Hond uitlaten;

Goed zorgen voor je hond, poes, konijn, cavia, etc.;

Vogels voeren in de wintermaanden;

Helpen in een asiel of kinderboerderij.

- Je kunt de natuur respecteren:

Echt geen papiertjes, blikjes, patatbakjes etc. op de grond gooien;

Iets vaker met de fiets gaan, in plaats van met de auto;

Ook je vader en moeder aansporen om vaker de fiets te nemen;

Je familie waarschuwen ook geen troep meer weg te gooien op straat.

- Je kunt het gebruik van plasticzakken tegengaan
- Stop de spullen die je koopt in je eigen tas.

Etcetera...

Nabespreking van de eerste lessen...

De leerlingen hebben na de eerste vier lessen een duidelijk beeld van respect in verschillende vormen gekregen.

In een klassengesprek kunt u alles nog eens op een rijtje zetten en kunnen de kinderen zelf bedenken welke bijdrage zij kunnen leveren aan het uitdragen van respect.

Een klassengesprek

Tijdens het gesprek kunt u de volgende vragen aan bod laten komen:

- 1- Wat is Respect wèl?
- 2- Wat is Respect niet?
- 3- 15 november is de Dag van Respect. Waarom is zo' n dag belangrijk?
- 4- Welke activiteit kun je bedenken om te laten zien dat je respect belangrijk vindt? Bespreek in de klas wat mogelijk is en denk daarbij aan:
 - o Doe je het alleen of met een groepje?
 - o Wordt het een project van je/jullie zelf, of van de hele klas?
- 5- Willen jullie iets doen voor een goed doel? Zo ja, welk doel dan? En waarom? En wat zou je dan doen? (bijvoorbeeld: publiciteit voor hen maken, een vrijwilligersklusje voor hen doen, of een sponsoractie opzetten.)

De vijfde les...

Onderwerp: Respect creatief uitwerken

In de vijfde les kunnen de leerlingen creatief aan de slag gaan met opdrachten om respect verder uit te dragen. Hieronder een aantal suggesties.

Respectkrant

Een krant maak je niet voor jezelf, maar voor anderen. Bijvoorbeeld voor de andere kinderen van de school, of je ouders, broertjes, zussen en overige familieleden.

De leerlingen bedenken van tevoren welk nieuws en welke verhalen de respectkrant gaat brengen.

Bijvoorbeeld

- Interviews met mensen die ze belangrijk vinden (de directeur, een vader en een moeder, een agent op straat, een sporter, een journalist van een dagblad of van een buurtkrant, iemand die vrijwilligerswerk doet, iemand die door zijn of haar werk respect afdwingt); en bijbehorende foto's
- Cartoons over respect;
- Een respectenquête;
- Interview met Burgemeester of Wethouder over zaken die met respect te maken hebben;
- Een verslag over wat medeleerlingen vinden van alle aandacht voor respect;
- Een column, bijvoorbeeld van een respectcoach;
- De meest respectvolle persoon die ze kennen met uitleg en een foto;

Leerlingen die een krant willen maken, kunnen veel leren van een echte redactie van bijvoorbeeld de plaatselijke krant. Wellicht kan deze redactie ook een helpende hand bieden bij het redigeren en drukken van de respectkrant. De leerlingen zouden ook een lokaal TV station kunnen benaderen.

Suggesties

Laat leerlingen respectacts opvoeren, of laat hen een respectclip/videofilmje, een respecttune, een respectgedicht, respectslogans of een respectopstel maken.

De laatste les...

Onderneem actie!

De afgelopen weken zijn de leerlingen zeer intensief met respect bezig geweest. Het is bijna 15 november, de Dag van Respect en de leerlingen zijn nu doordrongen van de betekenis van het begrip. De volgende opdrachten bevestigen dat respect een plaats heeft gekregen in het leven van de leerlingen.

LESBOEK OPDRACHT 5 (pagina 14) *Persoonlijke vragen*

Respect is belangrijk, ook buiten school en thuis. Om dit nog maar eens te benadrukken, kunnen leerlingen in hun respectboekje de volgende vragen beantwoorden. De antwoorden kunnen later in een groepsgesprek worden besproken.

- 1- Wat vind jij van respect buiten school en thuis? Is dat net zo belangrijk als op school?
- 2- Ben jij respectvol naar je ouders toe?
- 3- Zijn je ouders respectvol naar jou toe?

Vervolgopdracht:

Hoe 'vet/cool' kun je zijn?

Laat uw leerlingen een concreet plan maken om drie dingen te doen waarmee zij zich respectvol tonen [en dus vet/cool.] Het zou goed zijn als de drie gebieden (respect voor elkaar, natuur en milieu en de samenleving) erin worden betrokken.

- Thuis:
Doe altijd alle lichten uit als je de kamer voor een tijdje uitgaat; laat de kraan nooit meer lopen, ook niet bij het tandenpoetsen; zorg dat apparaten niet meer op stand-by blijven staan maar echt helemaal uit; voed je vader en moeder ook een beetje op, etc. Misschien kun je 'respectpunten' instellen die je kunt 'verdienen' in een vorm die je zelf kunt verzinnen. Zo zou je iedere week een nieuwe winnaar kunnen uitroepen.
- Op straat:
Lach naar of groet een vreemde die je tegenkomt. Op een gegeven moment werkt het en krijg je een lach of een groet terug. Daar worden we allemaal vrolijk van.
- Op de (sport)club.
Stel je sportief op. Begroet je tegenstander(s) en feliciteer hen met de overwinning.
- Als vrijwilliger
Je kunt je bijvoorbeeld inzetten voor dieren in het asiel of de kinderboerderij. Je kunt ook boodschappen doen voor iemand die slecht ter been is.

Bezoek de website www.dagvanrespect.nl en maak je profiel aan.

Wie een profiel aanmaakt, kan in contact komen met andere leerlingen die zich met respect bezighouden. Leerlingen kunnen laten weten wat ze van respect vinden en voor wie zij respect hebben. Zo leveren zij een bijdrage aan de site. Bovendien maken de leerlingen kans op een kwartaalabonnement op Kidsweek!

DAG VAN RESPECT 15 november 2007

Het hoogtepunt van de lessen rondom respect vindt plaats op 15 november, als een Betrokken Nederlander een gastles komt geven in uw klas. Deze gastdocent spreekt vanuit zijn/haar eigen ervaringswereld met uw leerlingen over respect. Hij of zij laat de kinderen ervaren wat respect of het gebrek daaraan betekent.

Vorbereiding

Het bezoek van de gastsdocent is het meest effectief als u de ontmoeting samen met de leerlingen goed voorbereidt. Hieronder een aantal adviezen en aandachtspunten.

1. *Formuleer het doel van de (gast)les*

Wat verwacht u precies van de ontmoeting? Het antwoord op deze vraag zal u helpen bij de voorbereiding, geeft richting aan uw plannen en helpt u naderhand bij de evaluatie van de les.

Een mogelijk doel is:

De leerlingen weten wat respect betekent, realiseren zich dat er verschillende opvattingen bestaan over respect, kunnen voorbeelden van (gebrek aan) respect noemen en zijn bereid in de toekomst meer rekening te houden met anderen.

2. *Bespreek vooraf met de leerlingen welke gast langskomt*

Het is goed de kinderen zoveel mogelijk bij de organisatie en de invulling van de gastles te betrekken. Laat ze mede het programma bepalen en geef ze de ruimte om zelf vragen en agendapunten te bedenken.

- Vertel iets over de gastspreker. Misschien kunt u er een raadspel van maken. Wellicht zijn er leerlingen die iets over de gast kunnen vertellen. Krantenberichten, foto's en eventuele video-opnamen bereiden de klas voor op wie er komt.
- Wijs een aantal leerlingen aan voor de verslaglegging. Laat hen zelf de vorm van het verslag bepalen en de taken verdelen. Mogelijke verslagvormen zijn: een krant, een video, een Power Point presentatie of een interview met de gastspreker op de website van de school. Vergeet de ouders als doelgroep niet!

3 *Organiseer - indien mogelijk - een voorgesprek met de gastspreker*

Maak met de gastspreker afspraken over de inhoud, lengte, aanpak en gewenst resultaat. Licht hem of haar in over het karakter van de klas/school en praat hem of haar bij over wat er gebeurd is ter voorbereiding op de gastles.

Colofon

© Stichting Dag van Respect, 2007, www.dagvanrespect.nl

Samenstelling en redactie: Corinne Bierman, Marietta Nollen & Martine Willekens

Met dank aan: Sylvia Hörmann-Vorst, Docent VO en Bestuurslid Stichting Dag van Respect voor haar lessuggesties

Deze handleiding is een uitgave van de Stichting Dag van Respect. Onder bronvermelding mag u er informatie uit gebruiken, met uitzondering van de foto's.

Stichting De dag van Respect - Postbus 5116 - 1410 AC Naarden